

ВЕДМЕЖА ПОСЛУГА «ВЕЛИКОЇ СІМКИ» ?

В Україні нещодавно перебувала делегація «великої сімки» на чолі з Директором Департаменту енергетики Міністерства промисловості Франції паном Клодом Манділом.

Під час довготривалої зустрічі було проаналізовано близько 40 проектів. Деякі з них не викликають труднощів і будуть виконані, але в реалізації інших можливі труднощі.

І не тільки для них. З відповідей на запитання міністра Мінекобезпеки України Юрія Костенка та керівника делегації «великої сімки» Клода Манділа склалося враження, що домовитися обидві сторони змогли зі значно менших питань, ніж сподівалися.

Пан Костенко розповів про наміри України комплексно вирішити проблеми в галузі енергетики. Але, наприклад, ідея побудови парогазової станції поблизу чорнобильської зони не була підтримана «великою сімкою». Західні експерти наполягають на добудові Рівненської та Хмельницької АЕС.

Виникли потреби і з вимогою зупинення у нинішньому році першого блока Чорнобильської АЕС. Пан Костенко зазначив, що не виключена ситуація, коли уряд України буде змушений переглянути свої зобов'язання. Треба створити сховище відпрацьованого палива та підприємство переробки атомних відходів.

У цій ситуації принцип вартості та ефективності, на яких наголошують західні експерти, викликають, м'яко кажучи, подив. Закриття лише однієї атомної станції викликало стільки проблем, що їх не може розв'язати усе світове співтовариство. І разом з тим Україні пропонується створювати компенсуючі енергопотужності саме за рахунок нових АЕС. Вибачте, панове західні експерти, а що ми будемо робити з усіма АЕС, які є, і які ще добудуємо? Звичайно, вік політичних лідерів коротший за час існування АЕС, і тому відповідальність за рішення, прийняті зараз, нести потім не доведеться. Наслідками займатимуться інші. Та вже зараз ясно: західна «допомога» за певних умов може нагадати ведмежу послугу.

І в тому, що так станеться, сумнівів стає все менше. Пан Костенко під закінчення прес-конференції зробив майже сенсаційну заяву. Відповідаючи на запитання про долю другого енергоблока ЧАЕС, міністр Мінекобезпеки України сказав, що рішення про пуск ще не приймалося, але не виключено, що це може стати наслідком обставин. За словами Костенка, Україна при цьому не порушує жодної домовленості.

В тій ситуації, яка склалася, багато залежатиме від рішень на політичному рівні. Що ж до добудови Рівненської та Хмельницької АЕС, то їх директора вважають:

якщо в 1996 році не будуть виділені кошти, у 1997 вони вже їм і не знадобляться. Буде знайдено інші шляхи вирішення цих питань.

Песимізм керівників АЕС підтвердив пан Костенко, зазначивши, що кредит Європейського банку реконструкції і розвитку у цьому році отримати неможливо. Треба зробити чимало перевірок. Зараз Україною поставлене питання про аванс. Але практики надання авансу з кредиту поки що не існує.

Клод Манділ не погодився з деякими висновками української сторони, зазначаючи вже вкотре, що фінансування добудови двох АЕС важливе й пріоритетне, тому треба детально проробити всю процедуру. Це не бюрократичні проблеми. «Велика сімка» хоче мати всі докази, що проект з боку безпеки та охорони довкілля є добрим. Ця перевірка приведе до фінансування в середині наступного року.

Розглядалися під час зустрічі й питання щодо сум, які надаватимуться Україні на закриття ЧАЕС. При підписанні Меморандуму про взаєморозуміння в грудні 1995 року, було схвалено виділення

2,7 мільярда доларів США. На самміті в Москві у квітні цього року названо 3 мільярди. Було ж запропоновано і 3,1 мільярда. Але, за словами пана Манділа, керівництво України заявило, що не всі проекти пов'язані з закриттям ЧАЕС. Тому не треба їх брати до уваги. Як наслідок, ціна буде меншою.

Реконструкція «саркофагу» не входить до цих сум. Її оцінка буде названа до кінця року. Отож, всі проекти повинні бути реалізовані.

Разом з тим, не дуже зрозуміло, чому «велика сімка» не квапиться допомогти це зробити. Хоча, на думку деяких фахівців, відповідь зрозуміла. Це - питання грошей, зацікавленість, до яких мають обидві сторони.

У цьому контексті досить цікава інформація, яку надав на одній з прес-конференцій консультант Верховної Ради з питань чорнобильської катастрофи Володимир Усатенко. Нещодавно відбулася міжнародна конференція з питань виведення ЧАЕС з експлуатації. В ній брали участь 12 країн. За словами пана Усатенка, комерсанти Заходу, зацікавлені отримати замовлення в Україні за рахунок наданих коштів, на конференції в особі представників французької фірми «CGN» навчали українських політиків, як вимагати гроші. Якщо кожен мешканець Європи віддасть хоча б по долару, то це вже буде чимала сума, якою всі зацікавлені сторони мріють якнайшвидше розпорядитися. Заложником цього, на думку Усатенка, є український народ. Громадськості повинна мати не тільки ту інформацію, яка вигідна політикам, але й ту, яка відповідає, насамперед, інтересам народу України.

Олександр БЄЛЯКОВ.

**НА МІЖНАРОДНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З ПИТАНЬ
ВИВЕДЕННЯ ЧАЕС
З ЕКСПЛУАТАЦІЇ,
КОМЕРСАНТИ
ЗАХОДУ НАВЧАЛИ
УКРАЇНСЬКИХ
ПОЛІТИКІВ,
ЯК ВИМАГАТИ
ГРОШІ**